

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρονμταί ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἐστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἁπασὶ τοῖς
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὐρίσκονται
παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

34 Ὁδὸς Φιλελλήνων 34
Ἀπέναντι Ἀγγλ. Ἐκκλησίας

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς
ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνε-
ται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ
ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυ-
πόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα
τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελ-
λούσης δὲν εἶναι δεκτά. —
Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς
τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διευθυ-
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι
γραμματόσημον 50 λεπτῶν
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. — Ἡ ἄμιλλα. — Ἡ Πειρήνη κρήνη. — Πῶς
πρέπει νὰ παίζουσι τὰ παιδιὰ, (ὑπὸ κ. Αἰκατερίνης Λασκαρίδου). —
Ἀθηναϊκαὶ νύκτες (ὑπὸ δος Ἐανθίππης Καλοσύπης). — Ἡ Μαλγαρῆ
(ὑπὸ κ. Χρυσταλλίας Χρυσοβέργη Δασκαλοπούλου). — Σωματεῖον
ὑπὲρ τῶν προσφύγων. — Εὐεργετικὴ ἑσπερίς. — Βίδοποιήσεις. — Ἐπι-
φυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ

Καλὴ μου φίλη,

Μεταξὺ τῶν τακτικῶν ἐπιδημιῶν καὶ τῶν πλέον ἐπικιν-
δύων μάλιστα, αἱ ὁποῖαι ἐνσκήπτουσι κατὰ τὸ θέρος εἰς τὰς
διαφόρους χώρας, εἶναι καὶ μία παλαιᾶς, παλαιοτάτης
ἀσθενείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἔχει ὡς ἔδραν τὸν ἐγκέφαλον.
Δὲν πιστεύω, φίλη μου, νὰ ὑπάρχη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον,
ὁ ὁποῖος δὲν ἔπεσε κατ' ἐπανάληψιν θύμα τῆς ἐπιδημίας αὐ-
τῆς. Σὺ καὶ ἐγὼ πλέον ἢ ἅπαξ ταυτοχρόνως καὶ ἀπὸ κοι-
νοῦ προσεβλήθημεν ἀπὸ τὸν ἐξαντλητικὸν πυρετὸν τῆς καὶ
ὑπέστημεν ὅλην τὴν σειρὰν τῶν βασάνων καὶ τῶν ἀγωνιῶν,
ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐπιπονώτερον προσβάλλεται ἡ παιδικὴ ἡλι-
κία.

Τοιαύτην ἐπιδημίαν διέρχεται καὶ πάλιν ἡ πόλις μας καὶ
περὶ αὐτῆς πρωτίστως θὰ σοὶ ὁμιλήσω σήμερον. Περὶ τῆς
ἐπιδημίας τῶν ἐξετάσεων. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ ἐκπλαγῆς
διόλου, διότι τόσο ἀσεβῶς ὁμιλῶ περὶ τοῦ θερῆσμοῦ τῶν
πνευματικῶν καρπῶν, περὶ τῆς θρέψεως τῶν μυροβόλων ἀρ-
θρῶν τοῦ πνευματικοῦ κήπου καὶ περὶ ὅλων τῶν ἄλλων ποι-
ητικῶν ἀφομοιώσεων, μὲ τὰς ὁποίας αἱ διευθύντραι καὶ οἱ
διευθυνταὶ τῶν σχολείων παρομοιάζουσι τὸ ἐνσκύπτον ἐπὶ τῆς

κεφαλῆς των καὶ ἐπὶ τῆς τῶν μαθητῶν των κακῶν κατὰ τὰς
ἡμέρας αὐτάς.

Εἰξεύρω τὴν εὐλάβειάν σου πρὸς τὰς παλαιὰς παροδόσεις,
καὶ τὰς κληρονομηθείσας ἕξεις, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύνα-
μαι νὰ συμμορφωθῶ πρὸς αὐτήν. Ἐχω, ὡς εἰξεύρεις, τὴν μα-
νίαν νὰ μὴ ἀρκοῦμαι εἰς τὸ νὰ θαυμάζω καὶ πιστεύω ὅτι
ἄνθρωποι σοφοὶ ἔκαμαν, ἀλλὰ καὶ νὰ μελετῶ καὶ ἐξετάζω
ἐὰν τὰ ἅπαξ θεσπισθέντα καὶ εἰς νόμους κοινωνικοὺς μεταβλη-
θέντα δύνανται νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς πᾶσαν ἐποχὴν καὶ ἐὰν
ἔχουν λόγους ὑπάρξεως εὐθὺς ὡς τὰ προκαλέσαντα αὐτὰ αἴ-
τια ἐξέλιπον.

Λοιπὸν, φίλη μου, καὶ αἱ ἐξετάσεις αἱ ἐνιαύσιδι τῶν σχο-
λείων, ὅταν παρὰ προγενεστέρων γενεῶν ἐθεσπίσθησαν καὶ
ἡ τέλεσίς των ἐπὶ τὸ πομπῶδες καὶ πανηγυρικὸν ἐκανονίσθη,
εἶχον βεβαίως τὸν λόγον των. Τότε νομίζω τὰ γράμματα
ἦσαν πολυτέλεια καὶ ὄχι κοινωνικὴ ἀνάγκη. Ἦσαν προνό-
μιον ὀρισμένων τάξεων καὶ ὄχι ὑποχρέωσις. Ἦσαν τίτλος
εὐγενείας καὶ ὄχι ἐφόδιον διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς. Ὁ
πλοῦσιος, ὁ εὐπόρος, ὁ ἄρχων, ὁ τιτλοῦχος, ὡς ἠρέσκοντο νὰ
παρασκευάζουσι εορτὰς κυνηγιῶν, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπεδεί-
κνουν τὸ πλοῦτον τῶν ἀνδραλουσίων ἵππων καὶ τῶν χρυσο-
στόλων ἵπποκόμων των, ἠρέσκοντο νὰ ἐπιδεικνύουσι καὶ τὸν
πνευματικὸν πλοῦτον τῶν τέκνων των.

Ἡ συνήθεια αὕτη εἶχε τὸ καλὸν τῆς ἀποτελέσματος. Ἐκεῖ-
νοι, οἵτινες ἀρχικῶς εἶχον θεωρήσει τὰ γράμματα ὡς περι-
τὴν πολυτέλειαν, ὀρμώμενοι ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας νὰ ἴδωσι τὰ
τέκνα των ἐπιδεικνύοντα σοφίαν ὡς τὰ τῶν πλουσιωτέρων,
ἀπεφάσισαν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν δαπάνην ταύτην. Καὶ
τὰ μικρὰ δὲ ἐπίσης βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ πόθου
αὐτοῦ τῆς ἐπιδείξεως ὀρμώμενα, ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἀνάγκη
νὰ θυσιάσουσι τὰ παίγνια των εἰς τὸν τότε ἐν χρήσει ἀ-
νικρὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας. Αἱ ἐξετάσεις λοιπὸν εἶχον
τότε λόγον ὑπάρξεως, ἀφοῦ αὐταὶ ἦσαν τὸ δέλεαρ τῶν ἀμα-
θῶν πρὸς ἐπιδίωξιν βίου κάπως πνευματικωτέρου. Τὸ σχο-

λετον έπρεπε τότε να έχη όψιν αληθοῦς ναοῦ τοῦ πνεύματος, ό όποιος έώρταζε τόν θριαμβόν τῆς έπιτυχίας του, μυρισνοστολισμένος καί σημαιοσκεπής, άπκαράλλακτα ώς οί έορτάζοντες ναοί τῆς χριστιανικῆς ἡμῶν θρησκείας.

Άλλ' άφοῦ τοιοῦτος ἦτο ό σκοπός τοῦ θεσμοῦ τῶν εξετάσεων καί τοιοῦτο τό δι' αὐτῶν έπιτυγχάνόμενον άποτέλεσμα, αἱ εξετάσεις ὑπό τούς κοινωνικούς όρους καί τήν έπιτευχθεῖσαν σήμεραν πρόοδον έχουν άράγε λόγον ὑπάρξεως; Σήμεραν δέν ὑπάρχει άνθρωπος όσον άμαθής καί άν είναι, όστις δέν έννοεῖ τήν ανάγκην τῆς εκπαιδύσεως τῶν τέκνων του καί δέν φιλοδοξεῖ δι' αὐτά πολύ περισσότερα πνευματικά έφόδια τῶν ὑπό τῆς κατωτάτης παιδύσεως παρεχομένων. Σήμεραν δέν ὑπάρχει πλύντρια, ἥτις δέν διαθέτει τό αντίτιμον τοῦ άμματος καί τῆς ζωῆς τῆς, τήν όποίαν τῆς άφαιρεῖ ἡ σκάφη, εἰς άγοράν τῆς Ἰλιάδος καί τοῦ Πλάτωνος, μεθ' ὧν συναναστρέφεται ἡ διὰ δημοδιδάσκαλον προπαρασκευαζόμενη κόρη τῆς. Σήμεραν ό χωρικός, ό διὰ τοῦ ιδρώτός του άνασκαλεύων τήν γῆν τῶν πατέρων του, τήν βλέπει έρημουμένην, έφ' όσον τό γῆρας εξαντλή τās δυνάμεις του, διότι ό υἱός του καλλιεργεῖ ἤδη εἰς τήν πρωτεύουσαν ἢ τās έλληνικās μεγαλοπόλεις τό άπέρχοντων ἑπιστημῶν έδαφος.

Σέ έρωτῶ λοιπόν, άφοῦ ό κίνδυνος τῆς άμαθείας καί τοῦ σκότους άπεσοθήθη; άφοῦ μάλιστα αἱ σύγχρονοι κοινωνίαί μας περιέπεσαν εἰς τό αντίθετον άκριβῶς σημεῖον τῆς πολυμαθείας καί πανσοφίας, ποῖον λόγον έχει έθιμον παλαιόν, δημιουργοῦν άπείρους σκοπέλους εἰς τήν άγωγήν καί μόρφωσιν τῶν παιδιῶν καί κατασυντρίβον καί εξαντλοῦν καί έννευρίζον αὐτά κατὰ τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς των ἔτη; Δέν θά σοι άπαριθμήσω σήμεραν έν πάσῃ λεπτομερείᾳ, ώς τό έπραξα άλλοτε εἰς σειράν άρθρων, τὰ βάρσκα τῶν μικρῶν κατὰ τās ἡμέρας αὐτάς. Δέν θά θερμομετρήσω τὰ ισχνά καί εξησθημένα ὑπό τοῦ κόπου καί τῆς άγωνίας καί τῶν άγρυπνιῶν καί τοῦ καύσωνος σώματά των. Δέν θά άριθμήσω τούς παλμούς τῶν καρδιῶν των, κατὰ τήν τρομεράν τῆς δοκιμασίας των στιγμήν, καθ' ἣν ένώπιον ψυχροῦ καί άδιαφόρου κοινοῦ προσκαλοῦνται, δίκην έγκληματιῶν, να δώσουν λόγον τῶν πράξεων των καί τῆς ετησίως εργασίας των, ἡ όποία οὔδέποτε καί ὑπ' οὔδένά όρον ώφειλε να χαρακτηρίζεται ώς τοιαύτη.

Έκεῖ ἡ έδῶ, ὑπό τήν αἰγίδα σοφῶν ἢ ὑπό τὰ περιεργα βλέμματα άμαθῶν αἱ εξετάσεις τόν αὐτόν σχεδόν έχουν χαρακτήρα, έστω καί έν σείς, περισσότερο ἡμῶν πολιτισμέναί καταργήσατε τό θεατρικόν, καί τό θεαματικόν μέρος, τήν δέ δοκιμασίαν, τήν δίκην τοῦ άνωτάτου σας παιδαγωγικοῦ δικαστηρίου, τελεῖτε με κλεισμένας τās θύρας.

Τό ζήτημα είναι ότι ἡ δοκιμασία αὐτή θεωρεῖται άναγκαια έκεῖ ώς καί έδῶ, ότι ἡ άρχική ιδέα τῶν εξετάσεων ὑφίσταται, καί ότι ό σκοπός τῆς εκπαιδύσεως καταστρέφεται διὰ τῆς επικρατήσεως τοῦ παραλόγου αὐτοῦ έθιμου.

Ἡ άμιλλα

Ἰώσω, φίλη μου, εύρίσκας ότι σε άπασχολῶ πολύ με τό ζήτημα αὐτό, τό όποῖον δέν σε ένδιαφέρει, άφοῦ οὔτε μαθήτρια, οὔτε διδασκάλισσα έχεις τήν δυστυχίαν να εἶσαι. Έάν όμως εύρίσκεσο καί σύ αὐτάς τās ἡμέρας έδῶ καί παρίστασο εἰς τό μαρτύριον τῶν εξετάσεων καί έβλεπες μικρά παιδάκια,

τῶν όποίων μόνος κληρος ώφειλε να εἶναι ἡ χαρά, τρέμοντα, ώρῶντα καί με χεῖλην λευκότερα τῶν λευκῶν εσθήτων των να άραδιάζονται ώς καταδίκαι' έπί τῶν ξυλίνων θρανίων καί να άναμένωσιν έναγωνίως τήν στιγμήν τῆς άπολογίας των, θά έκαμνες άναντιρρήτως ό,τι κάμνω καί έγώ.

Θά ένθυμείσο δηλαδῆ τὰ παιδικά σου χρόνια, θά έψυχολόγεις έπί τῶν τότε αἰσθημάτων σου καί θά έθεώρεις καθήκόν σου να άποκαλύψης τό κακόν, τό μέγα κακόν τό όποῖον προξενοῦν όχι μόνον εἰς τήν ὑγείαν τῶν μικρῶν, αλλά καί εἰς τήν ψυχῆν καί εἰς τήν φαντασίαν καί εἰς τόν νοῦν των αἱ εξετάσεις αὐταί, τās όποίας οἱ νεώτεροι παιδαγωγοί διατηροῦν χάριν, λέγουν, τῆς άμιλλῆς, ἥτις άναπτύσσεται μεταξὺ τῶν μαθητριῶν καί μαθητῶν.

Δέν εἰξεύρω, φίλη μου, διατί άνθρωποι σοφοί περιπίπτουν συχνά εἰς τόσον χονδροειδέος πλάνος. Τήν άμιλλαν θεωροῦν ώς ελατήριο πρὸς κεντρισμόν τῆς φιλοτιμίας τῶν μαθητριῶν. Τό έννοῶ καί τό παραδέχομαι. Άλλά ἡ άμιλλα αὐτή δέν είναι δυνατὸν κατακλήθως παρὰ τῆς οικείας διδασκαλίου ἡ τοῦ καθηγητοῦ να άναπτύσσεται καθ' έκάστην καί καθ' ὅλην τήν διάρκειαν τοῦ ἔτους; Δέν είναι δυνατὸν ἡ άμιλλα να μὴ έχη ως τελικόν σκοπὸν τήν επίδειξιν, τήν ματαιοδοξίαν, τὸν πομπῶδη πρὸ τῶν ξένων καί τῆς κοινωνίας δυσφημισμὸν τῆς μὲν καί ταπεινώσιν τῆς δέ; Καί δέν μοι λέγεις, σε παρακκῶ, εἰξεύρεις σύ τί άδικώτερον, άπογοητευτικώτερον, πικρότερον καί σκληρότερον τῆς ταπεινώσεως, εἰς ἣν καταδικάζεται καί πρὸ τῶν γονέων καί πρὸ τῶν μαθητριῶν καί πρὸ τῶν ξένων μικρὸν, τό όποῖον εἶτε εκ δειλιάς, εἶτε εξ άδυναμίας τῆς μνήμης, εἶτε εκ φυσικῆς δυσκόλου αντιλήψεως άδυνατεῖ, έρωτώμενον, να άπαντήσῃ καταλλήλως; Καί εἰξεύρεις τι δυνάμενον να έμπνεύσῃ περισσότερον οἴησιν καί κοφότητα καί έγωῖσμὸν καί αὐτάρκειαν καί μεγαλοψυχίαν καί ματαιότητά από τήν ένεκα τόλμης καί φυσικῆς εύκολίας καί πιστῆς μνήμης έτοιμότητα περι τās άπαντήσεις;

Δέν θά λησμονήσω ποτέ τὰ αἰσθήματα, άτινα κατέκλυσαν τήν παιδικήν ψυχῆν μου εἰς τās πρώτας έπισήμους εξετάσεις τοῦ μαθητικοῦ μου βίου. Έπειδὴ ἤμουν πολύ μικρά, με εἶχον άναθίβασεῖ επί τινος θρανίου καί τόσα ἡ διδασκαλός μου μοι έκαμε πρὸ τοῦ κοινοῦ έγκώμια, τόσον έπιτυχῶς άπήνησα εἰς ό,τι ἠρωτήθην, ώστε διὰ μίαν στιγμήν ὅλοι καί ὅλοι έκεῖ οἱ παριστάμενοι μοι έφάνιντο νάοι, ὑποχρεωμένοι να με θαυμάζουν. Ένθυμείσαι πόσῃν ταχεῖαν αντίληψιν εἶχον τότε καί πόσῃν εύρεῖαν καί ισχυράν μνήμην. Χωρίς να κοιτάσω, χωρίς να καλοπροσέξω εἰς τό διδασκόμενον μάθημα, εἶχον πάντοτε βηθμὸν άριστα καί έθεωρούμην ως τύπος καλῆς μαθητριάς. Καί όμως αἰσθάνομαι τώρα ότι οἱ διδασκαλοί μας έπλανῶντο. Οὔδέποτε έκοπίασα, οὔδέποτε έμελέτησα πολύ, οὔδέποτε ὑπέστην τήν άγωνίαν καί τήν εξάντλησιν τῶν άλλων συντρόφων μου, καί έν τούτοις οἱ έπαινοί καί τὰ έγκώμια καί αἱ έπευφημιαί με εἶχαν πείσει ότι πράγματι ἤμην προσωπικότης τοῦ σχολείου εξέχουσα καί ότι ὅλοι αἱ άλλαι ἦσαν ὑποδεέστεραί μου. Οὔδέποτε μοι επήλθεν ἡ ιδέα ότι αἱ γνώσεις, ἄς άπέκτων εἰς τό σχολεῖον, θά μοι έχρησίμευσιν ως έφόδιον τῆς ζωῆς. Άπλῶς εἶχον πεισθῆ ότι ἡ ὑπεροχή μου εἶχε λόγον ὑπάρξεως μόνον διὰ να λαμβάνω καλούς βαθμούς καί να έπιδεικνύωμαι εἰς τās εξετάσεις, καί τό χειρότερον διὰ να άνα-

μετρηῖται δι' αὐτῆς ἡ μηδαμινότης τῶν άλλων. Εὐτυχῶς ότι δέν ἤμην φύσει κακῆ καί σκληρά. Άλλως νομίζω ότι τό εκ τῆς ματαιίας εκείνης άνατροφῆς κακόν θά ἦτο πολύ μέγα. Ένθυμοῦμαι όμως ότι δεκατετραέτις μόλις εἶχον πεισθῆ ότι ἤμην τόσον σοφή, ώστε μοι έφάνετο περιεργον πῶς οἱ γονεῖς μου έτόλμων να μοῦ κάμνουν παρατηρήσεις καί να με μαλώνουν ένίστε.

Εἶχον γείνει έν είδος μικρομεγάλης, τήν όποίαν βέβαια οὔτε ἠγάπων, οὔτε συνεπάθουν αἱ άλλαι, αἱ όποιαί τόσον έταπεινώοντο εἰς τās εξετάσεις καί τῶν όποίων τόσον ὑπετιμᾶτο ἡ εργασία καταμετρομένη διὰ τοῦ βαρομέτρου τῶν ιδιῶν μου προόδων.

Καί πόσας πικρίας, πόσῃν άπογοήτευσιν ἠσθάνθην κατόπιν, όταν συνησθάνθην τās άτελείας μου καί τήν ἡμιμάθειαν, εἰς ἣν με εἶχε καταδικάσει τό δοκησιοφυκόν έκείνο παρελθόν. Πόσον δέ έκλαυσα βραδυτέρον, διότι πράγματι, τὰ ό ποῖα άτελῶς καί μόνον διὰ τήν επίδειξιν τῶν εξετάσεων εἶχον μάθει, διεγράψασαν τῆς μνήμης μου, μεθ' όσης ταχύτητος εἶχον άποτυπωθῆ επ' αὐτῆς!

Αἱ ιδικαί μου αὐταί έντυπώσεις άποδίδουν μόνον ελάχιστον μέρος τοῦ κακοῦ, τοῦ προκλύπτοντος εκ τοῦ άστόχου καί παραλόγου αὐτοῦ έθιμου. Περιορίζομαι έν τούτοις εἰς τὰ όλίγα αὐτά σήμεραν, διότι φοβοῦμαι μήπως σε κουράσω, έπιρυλασομένη να έπανέλθω πάλιν εἰς τό ζήτημα αὐτό.

Ἡ Πειρήνη κρήνη

Τώρα διὰ να μὴ σε άφήσω με τās σχολικās καί διδασκαλικās αὐτάς έντυπώσεις, διὰ να άναμνησθῶ δέ καί έγώ στιγμῶν ευτυχῶν, στιγμῶν δροσερῶν θά σε παρακαλέσω να με ακολουθήσῃς εἰς τήν Πειρήνην κρήνην, τό δροσερόν τοῦτο ένδικαίτημα μιᾶς ποιητικωτάτης τοῦ Διὸς έργου, τῆς έρωτολήπτου νηρηίδος Πειρήνης, ἡ όποία ως λέγουν, όχι εἰς θαλάσσης εύρείας καί άπεράντους εζήτησε να βασιλεύσῃ, άλλ' εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ ἱεροῦ βράχου, επί τοῦ όποίου ἡ τρελλῆ τοῦ έρωτος θεότης εξέτεινεν ὑπερήφανος τās κτήσεις τῆς.

Δέν εἰξεύρω, φίλη μου, έν κατὰ τήν έποχῆν τοῦ πλοῦτου καί τῆς άκμῆς τῆς Κορίνθου τό δροσερόν τοῦτο τῆς κόρης τοῦ Άσωπῦ βασιλείον ἦτο μεγαλοπρεπές καί πλούσιον. Έάν ἡ Τέχνη, ἡ εἰς τιμῆν τῆς θεᾶς τοῦ κάλλους έπινοήσασα τὸν ωραιότερον καί κομψότερον τῶν αρχαίων ρυθμῶν, εἶχεν ὑψώσει πρὸ τῶν δικατημάτων τῆς ὑποβρυχίου αὐτῆς θεότητος προτύπια εκ λεπτῶν καί χαριστάτων στηλῶν, ἡ στοάς δροσολούστους, έν αἷς οἱ έπισκέπται τοῦ ναοῦ τῆς Αφροδίτης θά άνεπαύοντο εκ τοῦ κόπου καί τοῦ ὑπερβολικοῦ τῆς ἡμέρας καύσωνος.

Σήμεραν πολύ πεζή, πολύ ταπεινῆ καί άσημος είναι ἡ πόλις τῆς ποιητικῆς Πειρήνης, καίτοι δ' ἡ σκιά τοῦ Πηγάσου έδῶ που πλανᾶται πάντοτε, καίτοι εἰσερχομένη, ένόμισα ότι ἤκουον τήν άπήχησιν τῆς ὀπλῆς τῶν ποδῶν του, τό ποιητικόν μεγαλεῖον τῆς κρήνης ταύτης μοι φαίνεται πολύ ὑπολειπόμενον τῆς παραδόσεως.

Οὔτε καν τὸν συνήθη μελαγχολικόν ψιθυρισμόν τοῦ ὕδατος, τήν γραφικῆν έκείνην ρυτίθωσιν τῆς έπιφανείας του βλέπει τις έδῶ. Άπλῶς ὑπό μίαν μεγάλην ὀπήν, ἥτις ὁμοιάζει στόμιον φρέατος, ὑπάρχουν βαθμιδές τινες, ἄς κατήλθομεν πεζότατα συγκρατούμεναι από τῶν έρειπωδῶν τοίχων. Ἰπ' αὐ-

τάς εκτείνεται μικρὰ λεκάνη κτιστή, ἡ όποία θά ὑπέθετον ότι πληροῦται εκ τῶν άνωθεν εἰσερόντων τῆς βροχῆς ὕδατων, έν ἡ παράδοσις δέν με έκαμνε να πιστεύω ότι τό ὕδωρ άναβλύζει, άγνοῶ καί έγώ, από ποίας έδῶ που κρυμμένας πηγᾶς τοῦ Άσωποῦ.

Όπως δήποτε ἡ εἰς τὸν ὑγρὸν έκείνον λάκκον διαμονῆ δέν είναι εύχάριστος. Άλλ' οὔτε ἡ φαντασία θά ἠδύνατο να ταύνη τās πτέρυγας τῆς εἰς τό περιορισμένον αὐτό μέρος. Τό ὕδωρ είναι από τὰ κυρίαρχα τῆς φύσεως στοιχεῖα, είναι βεβαιῶς δυνάμεις μεγάλη, άκατανίκητος, άπειρος. Άλλά δέν ἠμπορεῖ να αἰσθανθῆ τις τό μεγαλεῖον τούτου, εἰμὴ ὅπου τό άπειρον τοῦ οὐρανοῦ καί τοῦ ὀρίζοντος περιβάλλει τό άπειρον τῶν ὕδατων, ὅπου αὐτός ό βασιλεὺς τοῦ κόσμου άνθρωπος αἰσθάνεται τήν άδυναμίαν καί τήν μικρότητά του. Έδῶ εἰς τήν κοιταλίαν αὐτῆν τοῦ νεροῦ, ως εύφυῶς έλεγέ τις εκ τῶν ἡμετέρων, οὔτε νύμφας ἠμπορεῖ τις να φαντασθῆ διαιωμένας οὔτε νηρηίδας βασιλευούσας. Έκτός έν ἡ Πειρήνη αὐτῆ ἦτο πολύ άσχημη ἢ πολύ δυστυχῆς εἰς τούς έρωτάς τῆς καί ἤλθε να κρύψῃ έδῶ εἰς τό σκοτεινόν αὐτό σπήλαιον, ὑπό τήν σκιάν τῆς θεότητος τοῦ έρωτος, τήν βασιανισμένην ὑπαρξίν τῆς.

Άλλ' έγώ, ἡ όποία δέν πιστεύω ποτέ ό,τι λέγουν οἱ άλλιοι, όσον σοφοί καί αν είναι, έν τὰ πράγματα αὐτά δέν με πείσουν, δέν παραδέχομαι ότι τό μικρόν αὐτό ὕδραγωγεῖον είναι ἡ Πειρήνη τῶν αρχαίων. Διὰ να συλληθῆ έδῶ εἰς τήν τρύπαν αὐτῆν μέσθ εἰς ἵππος καί πτερωτός μάλιστα δέν άπητεῖτο οὔτε έκτακτος άνδρεία, οὔτε ιδιαίτερα τῶν θεῶν βοήθεια. Σέ βεβαιῶ ότι καί έν μικρὸν παιδάκι θά έκαμνεν εύκόλως τό άνδραγάθημα τοῦτο.

Τήν Πειρήνην κρήνην έγώ άνεβρον καί έφαντάσθην μεγαλοπρεπῆ καί μακροποικιλτον ὑπό έξοχῆν τινα ανώμαλον τοῦ βράχου, εἰς έν φυσικόν χάσμα βρουσκεπασμένον καί ὀλοπράσινον. Τοῦτο άποτελεῖ θαυμασίαν καί εὐμεγέθη φυσικὴν στοάν, με τό άπειρον ανοικτόν πρὸς τὰ έμπρός, με σκολιάν καί στενήν άτραπὸν πρὸς τό βάθος, από τῆς όποίας ποιητικώτατα ψάλλει τό δροσερόν άσμα τῆς πηγῆς διαχυεστάτου ὕδατος. Έκεῖ μέσα δροσολουομένη διαρκῶς από τό συνεχές καί άδιάκοπον άργυροῦν ράντισμα τοῦ ως ὑπό πρασίνου βελούδου ὑπενδυμένου βράχου, ἡ νύμφη Πειρήνη θά εἶχε πλαίσιον αντάξιον τοῦ κάλλους νύμφης καί θά εἶλκυεν άναντιρρήτως όχι μόνον τὸν πτερωτὸν ἵππον, αλλά καί τὸν πτερωτὸν υἱὸν τῆς ανωθεν τῆς λατρουμένης κυρίαρχου. Έδῶ ἡ φαντασία μου πετᾶ πέτραν τῶν ὀρατῶν καί βλέπω τήν νύμφην με ὀφθαλμούς κυανοπραπίνοους, με κόμην μαργαριτοπλεγμένην, με χροιάν τοῦ προσώπου δροσεράν. Τήν βλέπω μικράν, μικράν δυναμένην να διολισθινήν άψορητῆ εἰς τό έσωτερικόν τῆς πηγῆς, να λούεπαι εἰς τό διαχυεστάτα εκεί μέσθ ψάλλον ὕδωρ καί να εξέρχεται, πετῶσα μάλλον ἢ βαδίζουσα επί τῶν πρασίνων ταπήτων, οὐς ἡ φύσις με τόσον πλοῦτον χρωμάτων καί συνθέσεων τῆς έστρωσεν έδῶ. Καί να προσκαλῆπρὸς αναψυχῆν καί ζωογόνησιν ὅλας τās ικετίδας τῆς θεᾶς, αν οἱ μικκύλοι πόδες έπληγώθησαν καί τό πάλλον στήθος κατεπονήθη κατὰ τήν τόσον δύσκολον καί έπίπονον καί κοπιώδη επί τοῦ ἱεροῦ βράχου άνοδον.

Ἰώσω ἡ τοιαύτη τῶν ικετιδῶν τῆς Αφροδίτης έδῶ συνάθροισις έκαμεν, ώστε ἡ παράδοσις να δώσῃ εἰς τήν ὠραίαν αὐ-

την και σμαραγδοσκεπή γωνίαν τὸ ὄνομα τοῦ σπηλαίου τῆς Ἀφροδίτης, ἣτις ὄχι μόνον τὰς νηρηίδας, ἀλλὰ καὶ τὰς θεὰς καὶ τοὺς θεοὺς τῶν πέριξ εἶχε καθ' ὁλοκληρίαν ἐπισκιάσει.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΙΖΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Β'.

Χωρὶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν δυσαρέστων τούτων λεπτομερειῶν, ἀς ἐπάγονται αἱ κοσμικαὶ ἐορταὶ διὰ τὰ παῖδια. ἀρκεῖ ν' ἀνακκλέσωμεν τινὰς τῶν καταφανεστέρων συνεπειῶν τῆς ἀτόπου εἰσαγωγῆς τῶν παιδῶν εἰς τὰ εἶδη ταῦτα τῶν τέρψεων. Πλειστάκις καὶ εἰς τοὺς ἐνηλικίους ἀκόμη ἢ προτοιμασία χοροῦ λ. χ. εἶναι ἀφορμὴ ἐπασχολήσεως καὶ νευρικῆς ἐξάψεως ἐβδομάδων, ἐν ᾗ ἄλλως καὶ αὐτὴ ἢ ἕξις τῶν τοιούτων, οἱ διάφοροι παρκαίνοντες αὐτοὺς λόγοι καὶ ἐν γένει ἢ ἀνωτέρα αὐτῶν κρίσις ὠθοῦσιν αὐτοὺς νὰ μὴ δίδωσι τὸσάυτην σημασίαν εἰς τὰ ἔθιμα ταῦτα τῶν κοινωνικῶν σχέσεων. Τί δὲ κατὰ φυσικωτάτην συνέπειαν συμβαίνει ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει ἐν τῇ μικρᾷ φαντασίᾳ τῶν παιδῶν, δι' ἣ ἢ ἐλαχίστη μεταβολὴ τῶν τοῦ καθημερινοῦ βίου δύναται νὰ ἀποτελέσῃ σπουδαῖον γεγονός; Οἱ γονεῖς ἐκείνων κάλλιστα δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀνωμάλου καὶ ταρχώδους καταστάσεως, ἐν ᾗ τὰ παῖδια τῶν εὐρίσκονται ἐπὶ ἐβδομάδας ὅλας πρὸ καὶ μετὰ τὴν διασκέδασιν, ταρχῆς, ἣτις πολλάκις φθάνει μέχρις αὐτῆς τῆς συνταράξεως τοῦ ὕπνου τῶν κατ' ἀνάγκην τοῖς προξενεῖ ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν. Ὅποια δὲ τροφὴ διὰ τὴν ματαιότητα, τὴν φιλαρέσκειαν καὶ τὰ παρόμοια κατὰ τὴν ἐτοιμασίαν τῆς ἐνδυμασίας! Ὅποια κακία, ζηλοτυπία, φθόνος, φιλοπρωτία, λαιμαργία κ.τ.λ. κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χοροῦ καὶ μετ' αὐτόν! Ἡκούσαμεν παῖδια, μὴ δυνάμενα νὰ συμμεθέξωσι τῶν τοιούτων, νὰ προτιμῶσι δυστυχῶς νὰ καταφεύγωσιν εἰς ψευδεῖς περιγραφὰς χορῶν, εἰς οὐς οὐδ' εἶχον ὑπάγει, μόνον διὰ νὰ μὴ ἐκληφθῶσι παρὰ τῶν λοιπῶν ὡς ἀγενῆ καὶ μὴ ἔχοντα τὰ μέσα τοῦ νὰ ὑπάγωσι! Πόσα ἄλλα, λυπηρὸν εἰπεῖν, ἀγανακτοῦσι κατ' αὐτῶν τῶν γονέων τῶν, διότι αἱ στολαὶ τῶν δὲν ἦσαν ἀρκετὰ κομψαὶ καὶ βαρύτεροι, ἢ διότι ἐκεῖνοι δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ τὰ ὑπάγωσιν εἰς τόσους χορούς, εἰς ὅσους οἱ γονεῖς τῆς δεῖνα ἢ τοῦ δεῖνα! Πόσα ἄτοποι ὀμίλια τῶν μεγαλειτέρων παιδῶν ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ χοροῦ, μετὰ τινὰς ἐχόρευσαν, τί τοῖς ἐλέχθη, πόσον ἐθαυμάσθη ἢ καλλονῆ τῶν, οἱ χαρίεντες τρόποι τῶν κ.τ.λ. Τὸ τί δὲ γίνεται μετὰ ταῦτα ἢ σπουδῆ τῶν καὶ ἢ πρὸς τὴν μελέτην ἐπιθυμία τῶν, δύναται νὰ μαρτυρήσωσι πολλάκις ἐπὶ διήμενον ὅλον διάστημα καὶ πλέον αὐτοὶ οἱ βαθμοὶ τῶν μαθημάτων τῶν καὶ αὐτὴ ἢ στενοχωρία καὶ δυσἀρέσκεια τῶν διδασκάλων αὐτῶν. Αἱ διακοπαὶ τῶν μαθημάτων, ἕνεκα τοῦ καύσωνος, εἶναι παρ' ἡμῖν μέγισται, σχεδὸν τρίμηνοι. Ἐὰν εἰς ταύτας προστεθῶσιν αἱ ἔστω καὶ τῶν μεγαλειτέρων μόνον ἐορτῶν διακοπαί, συμποσοῦμεν ἀπάλιν ἐν ὅλαις ὑπὲρ τὸν μῆνα, τί μένει ἐκ τῶν ὀκτὼ ἐργασίμων μηνῶν, ἐάν, ἕνεκα τῆς τύρβης καὶ διαταράξεως τῶν διασκεδάσεων, πρόκειται ν' ἀφαιρέσωμεν καὶ δύο μῆνας ἀκόμη, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μάλιστα αὐτῆς τῆς περιορισμένης ἤδη ἐργασίμου ἐποχῆς! Τὸ δὲ θέρος τὰ πλεῖστα τῶν παιδῶν μας ἀσκοῦνται εἰς τὴν ἕξιν τοῦ μετατρέπειν τὴν ἡμέραν εἰς νύκτα καὶ τὴν νύκτα εἰς

ἡμέραν, διανυκτερεύοντα δηλ. μετὰ τῶν γονέων τῶν, ἐν Φαλήρῳ. ἢ φοιτῶντα εἰς τὰ θέατρα, ὅπου, ἔσως χάριν ἀσκήσεως τῶν ξένων γλωσσῶν, βλέπουσι καὶ ἀκούουσιν ὅσα ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν ἤμιστα κατὰλληλα θὰ ἐθεωροῦμεν διὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν μόρφωσιν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παιδαγωγικῆς πάντα τὰ περιβάλλοντα τὰ παῖδια πρέπει νὰ εἶναι ἀγαθοποιᾶ δι' αὐτά, οἱ δὲ περιστοιχοῦντες αὐτὰ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ὀφείλουσι διὰ παντὸς μέσου ν' ἀπομακρύνωσιν ἐκ τῆς θεὰς καὶ τῆς ἀκοῆς αὐτῶν πάντα, τὰ δυνάμενα νὰ ἔχωσιν οἰκονόμητον κακοποιὸν ἐπ' αὐτῶν ἐπιρροήν. Τί λοιπὸν θὰ ἔλεγον ὁ Πλάτων καὶ τὸσοι ἄλλοι τῶν ἡμετέρων ἀρχαίων, ἢ ὁ Rousseau, ὁ Φρόεβελ καὶ οἱ λοιποὶ νεώτεροι παιδαγωγοί, βλέποντες τ' ἀθῶά μας παῖδια, ἀκροώμενα καθ' ἐσπέραν σχεδὸν, τῶν χειροτέρων ἔργων τοῦ Offenbach, τοῦ Lecocq καὶ τῶν τοιούτων, ἢ παρατηροῦντες μεθ' ὁποίας ἀγνοίας τῶν ἐπικειμένων κινδύνων καὶ μεθ' ὁποίας ἐπιπολαιότητος εἰσάγονται τὰ μικρὰ ταῦτα θύματα τῆς ματαιότητος ἡμῶν εἰς τοὺς νυκτερινούς κύκλους τῶν μεγάλων, ἀκούμενα ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡλικίας εἰς τὸ νὰ προκαλῶσι τὰς ἐπευφημίας τῶν περιστώτων διὰ τῶν δῆθεν εὐφῶν παρατηρήσεων αὐτῶν, διὰ τῆς ἐπιτετηθευμένης χάριτος καὶ κομψότητος αὐτῶν, αἵτινες μᾶλλον ἔπρεπε νὰ θεωρῶνται ὡς ἐλαττώματα! Ὅποια συσσωρεύσις ὀλεθρίων ἐντυπώσεων, ὁποία πάλιν ἐξέγερσις καὶ ἐξαψίς τῶν ποικιλιωτάτων παθῶν! Μόνα τὰ ἐστερημένα πως ἢ βραδύτερον ἀναπτυσσόμενα παῖδια δύναται νὰ διατηρῶσι αὐτῶν τὴν παιδικὴν αὐτῶν ἀθωότητα καὶ ἀφέλειαν ἐνῶ τὰ εὐφύεστερα διὰ παντὸς χάνουσιν αὐτὴν, ἀποκτῶντα δυστυχῶς καὶ τὴν τέχνην τοῦ ὑποκρίνεσθαι, διὰ τῆς ὁποίας κατορθώνουσι ν' ἀποκρύπτωσι τὰ ἐν αὐτοῖς συμβαίνοντα ἀπ' αὐτῶν τῶν γονέων, οἵτινες ἐν τῇ πλάνῃ τῶν χαίρουσι μάλιστα διὰ τὴν φαινόμενὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν τῶν τέκνων τῶν!

Μετὰ πόσης ἀνησυχίας καὶ αὐτοὶ οἱ μᾶλλον αἰσιόδοξοι τῶν διαβλεπόντων τὰ τοιαῦτα ἀτενίζουσι πρὸς τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ἀναλογιζόμενοι ὁποίας μητέρας, ὁποίους μεγάλους ἄνδρας θέλει παρέξει αὐτῇ ἢ οὕτως ἐλλιπῶς καὶ στρεβλῶς ἀνατρεφόμενη νέα γενεά! Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς ἀρχαιότητος, οἱ ἥρωες ἡμῶν τοῦ 1821 καὶ οἱ γονεῖς τούτων βεβαίως δὲν εἶχον ἀνατραφῆ κατὰ τὸν νῦν παρ' ἡμῖν τελευταῖον ἐπικρατήσαντα συρμόν! Κατὰ τοῦτον παῖδια καὶ ἔφηβοι 5 μέχρι 16 ἐτῶν, ἀπ' οὗ διανύσωσι τὰς πλείστας τῶν θερῶν νυκτῶν ἐν τοῖς θεάτροις, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φαλήρου καὶ ἀλλαχοῦ, παρηγοροῦνται διὰ τὴν στέρησιν τῶν τέρψεων τούτων διὰ τῆς προσδοκίας τῶν χειμερινῶν διασκεδάσεων. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κατὰγίνονται εἰς τὰ μαθήματα τῶν ὅλων παρέργως καὶ μᾶλλον εἰς τὰ δυνάμενα νὰ τοῖς χρησιμεύσωσι πρὸς πλείοτεράν ἐπίδειξιν ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, εἰς ὃ σπουδαίως ὠθοῦνται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν γονέων τῶν. Τέλος φθάνει ἢ ποθητὴ ἐποχὴ τῶν ἀπόκρουων, καθ' ἣν τινὰ τῶν ἀτυχῶν τούτων πλασματῶν φοιτῶσιν οὐχὶ σπανίως εἰς πέντε καὶ πλείονος χορούς, ἐξαντλοῦντα οὕτω καὶ τὰς σωματικὰς αὐτῶν δυνάμεις. Ἐἴτα προσέρχονται πάλιν εἰς τὰ μαθήματα μεθ' ὅλης τῆς ἀνωμαλίας αὐτῶν, μετριάζοντα τὴν ἀνίαν καὶ πικρίαν τοῦ σχολικοῦ ἢ μαθητικοῦ

βίου δι' αὐτῆς πάλιν τῆς προσδοκίας τῶν θερῶν τέρψεων. —Καὶ οὕτω μεγάλουσι, ἔχοντα καθ' ἕξιν κατάρτισιν ἐν ταῖς μικραῖς αὐτῶν κεραλαῖς τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἢ ἐπίδειξις καὶ αἱ θορυβώδεις διασκεδάσεις, πρὸς ὃ καὶ ὄντως ἔτινε παῖσα αὐτῶν ἢ ἀντροπὴ καὶ ἐκπαίδευσις. Διότι τῶν σπουδαιοτέρων γνώσεων ἢ ἀπόκτησις ἐθεωρήθη δι' αὐτὰ περιττὴ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν γονέων τῶν, διὸ τὰ κοράσια ἰδίως καὶ παύουσι πολλάκις τὴν σπουδὴν τῶν ἀπὸ τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν, δηλ. ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν διὰ τῆς ὠριμάνσεως τῆς κρίσεως τῶν ἡδύνατο καὶ ὄφειλον ν' ἀναπληρῶντο τὰς προτέρας αὐτῶν ἐλλείψεις, καὶ αὐτοθύμως νὰ προβαίνωσιν εἰς ἀνωτέραν μάλιστα μόρφωσιν. Ἄλλως τε ἡμῶς καὶ αἱ Μοῦσαι εἶναι ὑπερήφανοι καὶ δὲν δεχονται τοὺς μὴ δεόντως ἐκ μικρᾶς ἡλικίας παρεσκευασμένους εἰς τὴν λατρείαν αὐτῶν.

Δικατερὴν Λασκαρίδου

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

Τίς δὲν γνωρίζει τὰς ἐξόχους νύκτας τῶν Ἀθηνῶν, τὰς περιφήμους διὰ τὸ μυστηριώδες κάλλος καὶ τὴν ἀρμονίαν, ὁμοίαις τῶν ὁποίων ἀδύνατον ν' ἀπολαύτῃ τις ἀλλοχοῦ;

Ἐσπέραν τοιαύτης νυκτός, περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔαρος, καθ' ἣν ἀληθινότητος διήλθον ὄρα εἰς τὸ Ζάππειον, ἀναμνηστικὴν τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ δοκιμάζω νὰ τὴν περιγράψω.

Πλήρης ἡρεμία ἐπεκράτει ἐκεῖ ἕνεκα τοῦ πρώιμου τῆς ἐποχῆς. Τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ζαππείου κφενεῖον δὲν ἐλειτούργει ἔτι καὶ οἱ περιπατηταὶ ἐσπάζον.

Οὕτω ἡμεθὺ μόναι εἰς τὸ μαγικὸν τοπίον καὶ ἐλεύθεραι νὰ θαυμάσωμεν ἐν ἀνέσει τὸ κάλλος τῆς ἐσπέρας καὶ τῆς τοποθεσίας.

Οἱ ἀστέρες ἐμάρμαζον εἰς τὸν οὐράνιον θόλον τὸν ὁμοιάζοντα πρὸς ἀνακλυμένον ἀσφείρον ἐν ᾧ, εἰς τὸ ζενιθ εὐρισκομένη ἢ ὠχροπρόσωπος καὶ μελαγχολικὴ βασίλισσα τῆς νυκτός, διεσκορπίζεν ἀπαράμιλλον αἴγλην, τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην καὶ γοητευτικὴν αἴγλην, τὴν εἰσδύουσαν ἀπαλῶς, ὡς μύρον ἀθῆων γλυκὺ μέχρι τῶν μυχικιτάτων τῆς καρδίας, ἀργυροῦσα ἀπ' ἐνός τὴν φληρικὴν θάλασσαν, ὁμοιάζουσαν μακρόθεν πρὸς μέγα διαυγέστατον κάτοπτρον, καὶ λούουσα ἀπ' ἐτέρου, εἰς ἔφθονα κύματα μελιχοῦ φωτός τὴν ἀρόπολιν, ἣτις ἀπεσπᾶτο ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ ὀρίζοντος ὡς μαγευτικὸν οἰκοδόμημα φανταστικόν, ὅπερ μόνον εἰς τοὺς μύθους τῆς «Χαλιμάς» ἀπαντᾷ τις ἀνεγειρόμενον ἐν μιᾷ νυκτὶ ὑπὸ τῶν πνευμάτων τοῦ ἀέρος. Γλυκεῖα καὶ μόλις αἰσθητὴ, ὡς ἀναπνοὴ κοιμημένου βρέφους, ἔπνεεν ἢ αὔρα, φέρουσα ἐπὶ τῶν ἄβρων πτερόγων τῆς καὶ διασπείρουσα τῆδε κακίεσε ἀρώματα μεθυστικά, ναρκωῦντα τὰς αἰσθήσεις. ἔτινα ὑπέκλεπτε χριέντως ἐκ τῶν φοισόντων ὑπὸ τὸ παρθενικὸν αὐτῆς φιλῆμα χλοερῶν φυλλωμάτων τῶν ἀλσιδίων τοῦ Ζαππείου, διαγρυφομένων φανταστικῶς ὡς διὰ γρωστῆρος καλλιτέχου ζωγράφου ὑπὸ τὸ ἀργυροῦν τῆς σελήνης φῶς.

Τὸ θέαμα ἦτο θαυμάσιον ἰσάμην, θεωροῦσα, ἀναπνεύουσα ἀπολαμβάνουσα ὅλ' αὐτὰ μετὰ μέθης, καὶ, ὡσπερ εὐρισκομένη ὑπὸ τὸ κράτος γοητείας, ὅτε ὑπέστην αἰφνίδιον ἡδονικὸν κλονισμόν, ἀποσπᾶσαντά με ἀπὸ τῆς νάρκης.

Ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς σιγῆς τῆς μυστηριώδους σιωπῆς, καὶ τῆς γοητευτικῆς ἡρεμίας, φθόγγοι ἠδύτατοι αἴθνης, ἠδεῖς, μελαγχολικοὶ, μυστηριώδεις, τὴν ψυχὴν ὠθοῦντες εἰς αἰθερίους πτήσεις καὶ τὴν καρδίαν κινῶντες εἰς παλμούς ἀσυναίσθητου ἡδονῆς, αἰσθημα γεννώμενον ἐν τῇ καρδίᾳ, ὁπότεν αὕτη ὄργῃ εἰς ἀγνωστον εὐτυχίαν, ἢ ἀδυνατεῖ νὰ συνκινήσῃ, φθόγγοι μουσικοὶ διεγύθησαν ἀνὰ τὴν μυροέσσαν ἀμύσπραρον ἀπὸ δύο ἀντιθέτων σημείων. Ἀφ' ἐνός ἐκ τοῦ βασιλικοῦ κήπου καὶ ἀφ' ἐτέρου ἐκ τοῦ πρὸς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ Ζαππείου εὐρισκομένου ἀλσιδίου.

Ἐντὸς τῶν πυκνοφύλλων δένδρων τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, ἐκεῖ εἰς τὴν μυστηριώδη σκοτίαν, ἦν μόλις αἱ ἀκτίνες τῆς σελήνης διεπέρων, διέχεε τὸ μελωδικὸν αὐτῆς ἔσμα δυὰς ἀηδόνων, ἐρωτευμένων ἔσως. Ἐντὸς χλοερᾶς ἀτραπῶν τοῦ ἄλλου ἐπὶ ἐδωλίῳ καθημένη ἕτερα δυὰς, νέων ἀνδρῶν, ἐξετέλει ἐπὶ πλαγιούλου, μετὰ σπανίας τέχνης καὶ γλυκύτητος, διάφορα μουσικὰ τεμάχια ἐκ τῆς «Λουκίης δὲ Λαμερμούρ», τοῦ γοητευτικοῦ αὐτοῦ μελοδράματος.

Ὁ ἐξάσιος συνδυασμὸς τῶν μελωδημάτων τῶν ἀηδόνων καὶ τῶν μαγευτικῶν ἤγων τοῦ πλαγιαίου, εἰς τὴν νυκτίαν σιγῆν, ὑπὸ τὸν διάσπερον καὶ σεληνόλουστον οὐρανόν, τὴν μεθυστικὴν ἀπόνοιαν τῆς αὔρας εἰς τὸ ἐξάσιον τοῦ Ζαππείου τοπίου, καθίστα τὴν νύκτα τὴν ἄνωμαλως περιελαλή, τὴν γοητευτικὴν, ὥστε ἀσυναίσθητως μετεφερέτο τις εἰς τοὺς κόσμους τῶν οὐρανοῦ, οὐς διαβλέπει ὡς διὰ μέσου πυκνοτάτης ὀμίχλης εἰς ἐξαιρετικὰς τινὰς στιγμάς, καθ' ἃς ἢ ψυχὴ ἀποσπᾶται καθ' ὁλοκληρίαν τῆς ὕλης ἵνα ἀνακτήσῃ τὸν ἀρχικὸν αὐτῆς προορισμόν, ζῶσα ἐν πνευματικῇ μόνον ἀτμοσφαιρᾷ.

Ὅ,τι ἠσθάνθη τὴν νύκτα ἐκείνην, σπανίως δύναται νὰ αἰσθανθῇ καρδία ἀνθρωπίνη καὶ οὕτε δύναται τις νὰ αἰσθανθῇ ἐκτὸς τοῦ Ζαππείου καὶ μακρὰν τῆς ἐρατεινῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἣτις συνεοῖ ἐν ἐαυτῇ ὅλα τὰ φυσικὰ, πνευματικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ θέλητρα.

Κανθίπη I. Καλοσύνη

Η ΜΑΛΓΑΡΗ

Β'.

Ἡ Αὐτοῦ ἐξοχότης ὁ Κανταρίνης κατ' ἀρχὰς παρωργίσθη δι' αὐτὸ, ὅπερ ἀπεκάλει τρέλλαν τῆς γυναικὸς του, εἴτα συνείθισε νὰ ζῆ μόνος δὲν ἤρχετο δὲ εἰς Σύρον εἰμὴ ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους καὶ δὲν ἔμενε πλέον τῶν τριῶν ἡμερῶν. Ἡ Μαλγαρὴ ἐθλίβετο μυστικῶς διὰ τὴν μεταξὺ τῶν γονέων τῆς ψυχρότητα καὶ πλέον ἢ ἀπαξ εἶχε παρκαλέσει τὴν μητέρα τῆς νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν προτέραν ζωὴν τῶν, ἀγνοῦσα τὸ μυστικὸν τῆς καταγωγῆς τῆς καὶ ἀποδίδουσα τὴν ἐκ Βενετίας ἀπομάκρυνσιν τῶν εἰς τὴν μεγίστην αὐτῆς συγκατάθεσιν πρὸς τὰς ἰδιοτροπίας παιδίου ἀσθενοῦς. Ἄλλ' ἢ μήτηρ τῆς διὰ θωπειῶν καὶ δακρύων τὴν ἰκέτευσεν νὰ μὴ ἐπιμείνη.

Ἡ Μαλγαρὴ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ δέκατον τρίτον ἔτος τῆς, ὅτε ὑπερέτριε τις, ἐκδιωχθεῖσα ἕνεκα τῆς κακῆς συμπεριφορᾶς τῆς καὶ θέλουσα νὰ ἐκδικηθῇ, ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὴν ὅτι δὲν ἦτο κόρη τῶν Κανταρίνη, ἀλλ' εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ βοσκῶν. Τὸ δύστηνον παιδίον ἐγέ-

νετο λευκότερον και αὐτοῦ τοῦ μαργαρίτου και δραμὸν πρὸς τὴν μητέρα του ἀπήτησε με σοβαρότητα μικρᾶς βασιλίσσης νὰ τῷ διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν του. Ἡ Κανταρίνα τότε τρέμουσα τῇ διηγήθη τὸ θαῦμα και τὸ ὄρατον και ὠχρὸν πρόσωπον τῆς παιδίσκης ἠκτινοβόλησεν ἀπὸ ἐσωτερικὴν τινὰ λάμψιν, ὁμοίαν πρὸς τὸ φῶς τῆς αὐγῆς.

— Ναί, μαμμιά, ἀπήτησεν, ἔχεις δίκαιον· αἰσθάνομαι καλῶς ἐγὼ ὅτι δὲν εἶμαι βοεμή· εἶμαι ὁ μαργαρίτης πλὴν εἶνε ἀνωφελεὲς νὰ τὸ λέγωμεν, οὐδεὶς θὰ τὸ πιστεύσῃ. Τώρα ἐξήγησόν μοι, παρακαλῶ, διατὶ ἐνταῦθα οὐδεὶς τραγωδεῖ, οὐδεὶς παίζει ὄργανα μουσικά· διατὶ με ἠμπόδισας ν' ἀναγνώσω τὸ ὄρατον ἐκεῖνο βιβλίον;

Ἡ Κανταρίνα δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας και ἡ Μαλγαρῆ δὲν ἐπέμεινε· ἐνηγκαλίσθη δὲ μόνον τὴν μητέρα της και τῇ ἐψιθύρισε εἰς τὸ οὖς:

— Μαμμιά, ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς Βενετίαν.

Τὸ αὐτὸ ἐσπέρας ἡ παιδίσκη κατέβη εἰς τὴν παραλίαν, ἐκεῖ ὅπου μικρὸς βραχίων θαλάσσης εἰσεχώρει μεταξὺ δύο μελκνῶν βράχων και ὅπου τὸ κύμα ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τῆς λεπτῆς και φωτεινῆς ἄμμου, σκιαζόμενον ὑπὸ ὑψηλῶν πευκῶν και θαλερῶν ροδοδαφνῶν διὰ τῶν φυλλωμάτων τῶν ὁποίων, διερχόμενος ὁ ἔλαφρος ἄνεμος ἐψιθύριζε σιγὰ γλυκὺ ἄσμα. Ἡ Μαλγαρῆ ἐνόμιζεν ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ἀγαπήσει τόσον τὴν θάλασσαν· ἐξηπλώθη πλησίον, πολὺ πλησίον αὐτῆς, τόσον ὥστε τὸ κύμα ἠδύνατο νὰ φιλή τὴν χρυσοῦν αὐτῆς κόμην και τοὺς μικκύλους πόδας της· και τὸ κύμα ἦτο τόσο χλιαρὸν, τόσο θωπευτικόν, μετὰ τόσης τρυφερότητος τὴν ἐλίκνιζεν, ὥστε ἡ Μαλγαρῆ, ἐνθυμηθεῖσα τὴν τοῦ μαργαρίτου πρώτην ὑπαρξίν της, ἤρχισε με χαμηλὴν, πολὺ χαμηλὴν φωνὴν νὰ συνομιλή μετ' αὐτοῦ, νὰ τοῦ ἀνοίγῃ τὴν καρδίαν της και νὰ ζητῇ ἀπὸ τὸ μητρικὸν αὐτὸ κύμα τὴν ἄρρητον ἐκείνην ἠδονήν, ἣν ἐδοκίμασε μίαν νύκτα εἰς Βενετίαν και ἣν ἐπανεῦρε μίαν ἡμέραν εἰς τὴν βιβλιοθήκην, ἀναγινώσκουσα τὴν ἱστορίαν τῆς Κλορίνης και τοῦ Ταγκρέδου και με χαμηλὴν πολὺ χαμηλὴν ἐπίσης φωνὴν τὸ κύμα τῇ ἀπεκρίνετο και ἡ γλυκεῖα, ἡ γλυκυτάτη φωνή του τῇ ὑπέσχετο ἠδονὰς ἔτι μεγαλειτέρας.

Ὁ οὐρανὸς ἐσκοτίζετο ἤδη και μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα συνεχέετο μετὰ τῆς θαλάσσης και ἡ Μαλγαρῆ, μὴ γνωρίζουσα πλέον ἐὰν εἶνε ἐξυπνος ἢ ἐκοιμᾶτο, εἶδε νὰ κινουῦνται πρὸ αὐτῆς ἀναρίθμητα ἀργυρὰ φῶτα, ἄτινα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλάμβανον σχήματα ἀνθρωπίνων σωμάτων· σχήματα νεανίδων ξανθῶν ἢ μελαγχροινῶν, αἰ ὁποῖα ἐδουλοῦντο ταχέως εἰς τὰ φωσφορίζοντα κύματα· και πλῆθος μικρῶν χειρῶν αἰτινες κινουῦντο, φαειρῶς ρίπτουσαι δεξιὰ και ἀριστερὰ βροχὴν σπινθήρων· ἀλλὰ δὲν εἰσῆρχοντο εἰς τὸν κολπίσκον τῆς Μαλγαρῆς· διήρχοντο μόνον ταχέως ἔμπροσθεν της και τόσο πλησίον ὥστε τὸ φῶς, ὑπερ διεχύνον, ἀντανεκλάτο ἐπὶ τῶν βράχων τῆς ἄμμου και τῶν δένδρων, διερχομένη δὲ ἐκάστη κεφαλὴ ἐστρέφετο και παρετήρει τὴν Μαλγαρῆν πλὴν οὐδεμίαν μέχρι τῆς τελευταίας ἀπήλυθε πρὸς αὐτὴν λόγον· αὐτὴ ὅμως ἐστράφη πρὸς τοὺς βράχους, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κολπίσκον και ἔστη βήματα τινὰ μακρὰν τῆς παραλίας.

— Τίνες εἰσθε; ἠρώτησεν ἡ Μαλγαρῆ.

— Νηρηίδες.

— Νηρηίδες; ἀλλὰ τότε προλέγετε τὸ μέλλον; εἶπέτε μοι τὸ ἰδικόν μου.

Ἡ μικρὰ νηρηὶς τὴν παρετήρησεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν και τῇ ἀπεκρίθη: Εἶσαι γέννημα τῆς μουσικῆς και τῆς ποιήσεως. Δι' αὐτὰς θὰ ἀποθάνῃς.

Ἡ νηρηὶς εἶχε πρόσωπον παιδίου πλὴν ὀφθαλμοὺς ὠραίους, βαθεῖς και μελαγχολικοὺς, ὀφθαλμοὺς τριακονταετοῦς γυναικίως.

— Θὰ ἐπανιδωθῶμεν ἄραγε;

— Ἀνήκω εἰς τὴν θάλασσαν και σὺ ἀνήκεις εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε τὸ μελαγχροινὸν φάντασμα και χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι ὠλίσησε ταχέως ἐπὶ τῶν ὑδάτων και ἠκολούθησε τὰς ἀδελφάς του.

Ἡ Μαλγαρῆ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ παλάτιον πλὴν δὲν ὠμίλησε περὶ τῶν νηρηίδων, οὔτε ἠρώτησε πλέον διατὶ τὴν ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τὴν μουσικὴν και τὴν ποίησιν.

Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ἡ Μαλγαρῆ δὲν ἐμειδίασε πλέον ἀλλ' ἐγένετο γλυκυτέρα και εὐσεβεστέρα ἀκόμη· οὐδεὶς ὑπέφερεν εἰς τὴν νῆσον χωρὶς ἐκείνη νὰ συμμερίζεται τὰς ὀδύνας του, χωρὶς νὰ τῷ φέρῃ παρηγορίαν και ἔλεος. Εἰσῆρχετο εἰς τὰς κατοικίας τῶν πτωχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων και ἀκτίς ἐλπίδος εἰσῆρχετο μετ' αὐτῆς. Ἐνίοτε τὸ ἐσπέρας ἐπανεῖχετο εἰς τὸν μυστηριώδη κολπίσκον, πλὴν οὐδέποτε πλέον ἐπανεῖδε τὰς νηρηίδας.

Δεκαεξαέτις ἡ Μαλγαρῆ ἦτο ἤδη τελεία γυνὴ κατὰ τὴν καλλονὴν και τὴν κομψότητα τοῦ ἀναστήματός της και ἡ Κανταρίνα ἤρχισε νὰ σκέπτεται ἐν δὲν ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ, ὅπως τῇ ἐκλέξῃ σύντροφον τοῦ βίου της. Ὁ Ἰωάννης Κανταρίνης πρὸ δύο ἐτῶν δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν νῆσον και σπανίως ἔγραφε. Ἐλάμβανον ἐπιστολάς του μόνον ὅτε τὸ πλοῖον τῶν ἐμπόρων Βορσάρη, μεταβαῖνον εἰς Σμύρνην, προσήγγιζεν ἐκεῖ.

Μίαν ἡμέραν ὅμως τὸ πλοῖον δὲν ἔφερεν ἐπιστολὴν ἀλλὰ τὴν φρικώδη εἰδήσιν ὅτι πανώλης ἐλυμαίνετο τὴν Βενετίαν. Ἡ Κανταρίνα ἔμεινε ὡς ἀπολελιθωμένη, ἀναλογισθεῖσα τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχεν ὁ σύζυγός της και ἡ συνείδησίς της ἤρχισε νὰ τὴν ἐλέγχῃ σφοδρῶς. Μυστικὸν προαίσθημα τῇ ἔλεγε, ὅτι ἐκεῖνος θ' ἀπέθνησκε χωρὶς αὐτὴ νὰ παρευρίσκειται εἰς τὰς τελευταίας του στιγμάς· ἀλλ' ἐπρόμαζεν ἔτι περισσότερο, ὅτε ἡ Μαλγαρῆ με τὴν συνήθη γλυκύτητά της τῇ εἶπεν ὅτι τὸ χρέος των τὰς ἐκάλει εἰς Βενετίαν.

Ἡ Κανταρίνα ἐνύψε τὴν κεφαλὴν ὡς ἤθελε κύψει αὐτὴν πρὸ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ και μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας αἰ δύο γυναῖκες εἰσῆρχοντο εἰς τὸ ἐν Βενετία παλάτιόν των, εἰς τὸ ὅσον Ὁ Ἰωάννης Κανταρίνης εἶχεν ἀποθάνει τὴν προηγουμένην ἐκ τῆς ἐπιδημίας. Ἡ Κανταρίνα ἀπηλίπισθη και ἔκλαυσε πολὺ, ἐπρότεινε δὲ εἰς τὴν θυγατέρα της νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως. Ἀλλ' ἡ κόρη, ἣτις δὲν εἶχεν ἐκβάλει κραυγὰς ἀπελπίσας, ἣτις δὲν εἶχε κλαύσει ἀπεκρίθη μετὰ σταθερότητος ὅτι ἐὰν ὁ σύζυγός της κατὰ τὴν ἀπέθανεν ἐγκαταλελειμμένος, τὸ σφάλμα ἦτο ἰδικόν των και ἔπρεπε νὰ ἐξιλειωθῶσι.

— Τὸ καθῆκόν μας ἤδη, προσέθεσεν, εἶνε νὰ ἀφωσιωθῶμεν εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἀσθενεῖς, τοὺς ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ προσβεβλημένους.

Ἡ Κανταρίνα ἐνόμισεν ὅτι θ' ἀπέθνησκεν ἀλλὰ δὲν

ἐτόλμησε νὰ ἀντισταθῇ, διότι ἡ Μαλγαρῆ, ὁμιλοῦσα οὕτως, εἶχεν ὕψος βασιλίσσης και ἀγίας συνάμα.

Ἡ Μαλγαρῆ ἤρχισεν εὐθὺς τὸ ἔργον, ὑπερ ἐπέβαλεν εἰς ἑαυτήν. Οἱ δυστυχεῖς ἀσθενεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν συγγενῶν ἐγκαταλειπόμενοι, ἐσύροντο εἰς τὰς ὁδοὺς ὅπως ἀποθάνωσιν ἐκεῖ. Ἡ Μαλγαρῆ, με τὴν οὐράνιον αὐτῆς ὠραιότητα, τὴν γλυκεῖαν φωνὴν της και τὰς λεπτὰς αὐτῆς χεῖρας, ἐπεδίδοτο εἰς πᾶσαν ἐργασίαν· ἐδοῦναι, ἐνοσήλευε πάντας ἄνευ διακρίσεως, ἔχυνεν εἰς ὅλων τὰς καρδίας τῆς παρηγορίαν τὸ βάλσαμον. Πτωχοὶ δὲ και πλούσιοι τὴν ὑλόγουν και τὴν ἀπεκάλουν ἀγαθὸν αὐτῶν ἄγγελον. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν της ὑπῆρχε και ξένος νεανίας, πτωχὸς μουσικὸς, ἐλθὼν ἐξ Ἀρκτου ἵνα ἐξασκήσῃ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν τέχνην του· ὠραῖον και εὐγενὲς παιδίον ὑπερ περιπαθῶς, τὴν ἠγάπησεν· ἐκείνη συγκεχυμένως πως ἔπαυσε ἀφῆνης νὰ τὸν βλέπῃ. Κατόπιν, ὅτε ἡ φοβερὰ ἐπιδημία παρήλθεν, ἐσκέφθη πολὺ δι' αὐτὸν πλὴν δὲν τὸν ἐπανεῖδε πλέον.

Ἡ Δημοκρατία ἐτίμησε πολὺ τὴν γενναίαν παρθένον και ὁ Δόγης ἔπραξε πλείοτερα ἀκόμη· τῇ προσέφερε τὴν χεῖρά του. Ἡ Κανταρίνα, παρὰ τοὺς ἰδίους αὐτῆς ἐνδοιασμούς, παρὰ τὴν ψυχρότητα τῆς κόρης, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἦτο καλὸν νὰ ἀρνηθῶσι τὴν προσφορὰν τοῦ Δόγη και ὅμως ἡ Μαλγαρῆ τὴν ἠρνήθη· ἀστείουμένη δὲ μόνον ὑπεσχέθη νὰ ἐνδώσῃ, ἐν ὃ Δόγης ἐπροίκιζεν ὅλας τὰς πτωχὰς τῆς Βενετίας κόρας και ἐν εἰδίᾳ τὰ πρὸς τὸ ζῆν εἰς ὅλους τοὺς ἐπαίτας αὐτῆς. Ὁ Δόγης ἐδέχθη πάντας τοὺς ὄρους της και ἡ Μαλγαρῆ, παρὰ τὴν πρὸς τὸν γάμον ἀποστροφὴν της, βλέπουσα ὅτι ἡ ἀποποίησίς της ἔμελλε νὰ στερηθῇ ἄρτου και χαρᾶς χιλιάδας ἀνθρώπων, ἐνόμισε καθῆκόν της νὰ θυσιάσῃ και ἐθυσιάσθη.

Ὅπως ἀπομακρύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν τὴν ἡμέραν τῶν γάμων, ἀπήτησε τὴν τελευταίαν στιγμὴν, ἵνα τελεσθῶσιν εἰς Σύρον. Ὁ Δόγης συνήνεσε και οἱ μεμνηστευμένοι ἀνεχώρη-

20

LEON TINSEAU

20

ΚΛΕΙΣΤΟΝ ΣΤΟΜΑ

— Ἄ! δυστυχῆ Γοδεφρουά! ἀνέκραξεν ὁ Ὁ-Φάρελ, καλύπτων διὰ τῆς χειρὸς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀλλὰ δι' ἐκείνον μὴ φοβεσθε ποσῶς. Θὰ σὰς δεῖξω ὅτι ἤξις κάτι τι. Ἐχὼ ἀνάγκη τῆς ὑπολήψεώς σας και ὅταν ἀκούσῃτε τὸν φιλόν σας νὰ μ' ἐπανῆ ὡς σύζυγον, θὰ διανοηθῆτε! Τὸ ἔπραξεν ἵνα μοι ὑπακούσῃ· και ὅταν θὰ σὰς γράψῃ, ἡ Εὐγενία ἀπέθανε...

— Πρὸς Θεοῦ, Εὐγενία, φεισθητέ μοι! ἀνέκραξε περιδάκρυς ὁ Πατρίκιος!

— Ἐχετε δίκαιον· παρ' ὀλίγον νὰ γείνω ἐκ νέου αἰσθηματικῆς. Ἄς χωρισθῶμεν. Δι' ὑσάτην φορὰν τὰ χεῖλη τῆς Εὐγενίας Σωβὰλ ἐπρόφερον τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας της, ματαίως προδοθῆν. Χαίρετε!

Ὅταν ὁ νέος ἀπεμακρύνθη, ἡ νεανίς, λαβοῦσα τὴν κεφαλὴν της διὰ τῶν χειρῶν και ἀναμνηστικὴν πᾶν ὅτι ἐλέγη μεταξὺ αὐτῶν, ἡ Ἐλαβε χωρὰν· δὲν ἠδυνήθη νὰ τῷ ἀποσπάσῃ ἢ ὀλίγην συμπάθειαν ἐψιθύρισειν.

Ὁ Πατρίκιος ἀναχωρήσας ἤρχισε νὰ σκέπτεται περὶ ἑαυτοῦ σοβαρῶς, ἀποφασίζων ἔχων ἀκράδαντον νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ Παρισίων τὴν ἰδίαν ἡμέραν τοῦ γάμου της. Πρὸς τοῦτο ὤφειλε νὰ ἐξέρῃ μικρὰν τινὰ θέσιν, και τὰς δαπάνας τοῦ ταξιδίου, καθόσον, ἐξ αἰσθηματος εὐνοήτου, οὐδὲλλως ἐπιθῆμι ν' ἀπευθυνθῆ πρὸς τὸν φίλον του.

Μὴ ἐρευνησας ἐπὶ μακρὸν, ὡς ἐκ τῶν ἀποικιακῶν σχέσεών του, εὔρεν

σαν ἐπὶ δύο πλοίων, συνοδευόμενοι ὑπὸ πλῆθους συγγενῶν, φίλων και ὑπηρετῶν. Κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ ταξιδίου των νύκτα, νύκτα μαγευτικὴν τοῦ Αὐγούστου, καθ' ἣν ἡ ἀργυρᾶ πανσέληνος ἀντανεκλάτο φαειρῶς ἐπὶ τῆς ἠρεμοῦσης θαλάσσης, ἡ Μαλγαρῆ ἀνέβη μόνη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς δρόσου και θαυμασῇ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς φύσεως. Ἐκάθητο εἰς τὴν πρῶραν και μελαγχολικῆ παρετήρει τὴν θάλασσαν ὅτε ἐνόμισεν ὅτι καύτης τις ἤθελε νὰ τῇ ὁμιλήσῃ και δὲν ἐτόλμα, ἐστράφη ἵνα τὸν ἐνθαρρύνῃ. Ἀλλ' ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις της, ὅτε ἀνεγνώρισε τὸν νεαρὸν μουσικὸν ὅστις ὡς ἐκ θαύματος διέφυγε τὴν θανατηφόρον νόσον! Ἐκεῖνος ἐπλησίασε δειλᾶκαί τῇ εἶπεν ὅτι ἡ αἰφνιδία ἐγκατάλειψίς της τὸν εἶχε λυπήσει πολὺ. Καὶ χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ ἀπάντησίν της ἤρχισε νὰ ψάλλῃ περιπαθῶς ἄσμα ἀγάπης. Ἡ νεανίς κατελήθη ὑπὸ ὑπερτάτης συγκινήσεως, ὥστε μαγνητισθεῖσα δὲ ἠγέρθη τῆς θέσεώς της και διηυθύνθη πρὸς τὸ ἀπόπτατον τοῦ πλοίου ἄκρον.

Μετ' ὀλίγον ὅταν τὸ ἄσμα ἔπαυσε και οἱ παριστώτες ἀνεζήτησαν τὴν Μαλγαρῆν εἶδον μόνον μακρόθεν λευκὴν σκιὰν χανομένην εἰς τὸ κύμα. Τὸ τέκνον τοῦ ἄσματος ἐζήτησεν εἰς τὸ δροσερὸν κύμα τάφον ἀντάξιον τῆς καταγωγῆς της.

Κρυσταλλία Δασκαλοπούλου (Χρυσόβερρη)

ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τὴν προσεχῆ Τετάρτην, 17ην τρ. μηνός, θὰ δοθῇ ἐπὶ τῆς ἐξέδρας τοῦ Νέου Φαλήρου φιλανθρωπικῆ ἑσπερίσ ὑπὲρ τῶν ἐνταῦθα προσφύγων γυναικοπαίδων. Ὁ σκοπὸς βεβαίως τῆς ἑσπερίδος εἶναι ἄξιος πάσης ὑποστηρίξεως, ἐπιζομεν δὲ ὅτι και ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ διεξαχθῇ ἡ ἑορτὴ αὕτη ἔσται ἀνάλογος πρὸς τὴν περιστάσιν.

Ἡ ἐκτέλεσις μουσικῆς, ἀναμνηστικῆς τῆς τρομερᾶς περιπετείας ἄλλης Κρητικῆς Ἐπανάστασεως, ἡ ἀπαγγελία ποιήσεων, ὡς τῶν τοῦ ἀειμνήστου Παράσχου, ἐν αἷς εἰς σπαρακτικὴν εἰκόνα περιγράφεται ἡ θέσις μητρὸς Κρήσης, ἣς τὰ τέκνα ἐκεῖ ἐνούπιόν· τῆς τὸ ἐν' μετὰ τὸ ἄλλο ζῶντα διεμελήσθησαν

εὐκόλως θέσιν, ἣν εἰς ἤττον δραματικὰς περιστάσεις ἤθελε περιφρονῆσαι και τὴν ὁποῖαν παρεδέχετο νῦν ἐνθουσιωδῶς. Ἐπρόκειτο περὶ ἐκμεταλλώσεως δασῶν ἐν Ἀλγερίᾳ, παραχωρηθείσης εἰς ἑταίριαν, διαθέτουσαν κεφάλαια ἐκ πολλῶν ἑκατομμυρίων. Οἱ εὐτυχεῖς οὗτοι ζάπλουτοι ἑταῖροι, μηδὲλλως φροντισόντες νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ βουλεύματα και τὰ μέγαρα αὐτῶν διὰ τὰς χαράδρας τοῦ Ἀτλαντος, εὐχαρίστως θὰ ἀνέθετον τὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς ἱκανὸν τινὰ και ἰδικὸν ἄνδρα, συνειθισμένον και εἰς τὰ θερμὰ κλίματα.

Ὅθεν, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν του πρὸς τὴν Εὐγενίαν, ὁ Πατρίκιος ἦτο ἤδη μετὰ τῶν ἑκατομμυριούχων εἰς εὐνοϊκὰς συνηθέσεις, και συμφωνίας και ὁ Γοδεφρουά μόνον κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δείπνου ἔβλεπε πλέον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν του και ἡ μεταξὺ αὐτῶν συνδιάλεξις ἦτο τόσον ἐστενοχωρημένη, ὥστε ἀμφοτέροι ἐσπευδον ν' ἀποσύρνωται εἰς τὰ ὀμιλήματα των.

Ἐν τούτοις ἔφθασεν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Εὐγενία ἔμελλε νὰ δώσῃ τὴν ἑριστικὴν ἀπάντησίν της, δι' ἣν σπουδαίως ὁ Πατρίκιος ἠγωνία.

Ἐπανελθὼν τὴν ἑσπέραν, εὔρε τὸν Γοδεφρουά τοσοῦτον ἐξωργισμένον, τοσοῦτον ἠλλοιωμένον, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐφοδῆθη ὅτι ἀρνητικὴ τῷ εἰδῶ ἀπάντησις. Καὶ ἐπειδὴ εἰδίσταξεν νὰ ἐρωτήσῃ, ὁ μουσικὸς, χωρὶς νὰ τείνῃ αὐτῷ ὡς συνηθως τὴν χεῖρα, εἶπε κεραυνοβολῶν αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός.

— Πῶς με ἐνέπαιξας;

Μετ' ἀπεριγράπτου ἀποθαρρύνσεως ὁ Πατρίκιος ἠρώτησε!

— Σοὶ ἠρνήθη τὴν χεῖρά της;

— Ὄ! ὄχι! ἔσω ἡσυχος. Τὸ πᾶν βαίνει ὡς τὸ διωργάνωσες! Τὴν μεταμεσημβρίαν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς μητρὸς της, μὴ ἔδωκε τὴν χεῖρά της, προσθεῖσα, ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ μοὶ δώσῃ πλείοτερον, διότι ἡ καρδία δὲν τῇ ἀνῆκει. Καὶ ἐγὼ! ὁ ἠλίθιος, ὁ γελοῖος, σ' ἐπαρηγόρησε ὅτι πολὺ ταχέως ἐλησμονήθης! Πόσον θὰ ἐγέλασατε μετὰ τὴν ἀφειλιάν μου! Ὅστε ὑπακούουσα εἰς σέ, συναινῶ εἰς τὸν γάμον μας. Ἀλλὰ μὴ φαντασθῆς ὅτι σοὶ πλέκω στεφάνους διὰ τὴν αὐταπάρνησίν σου! Ἀπατάσαι! Ἄλλοι θὰ ἐξηπάτων τὸν σύζυγον, σεῖς, τίμιοι εἰς τὸ εἶδός σας, ἀναμείνετε τὸ μέλλον! Διευθετῶ ἐγὼ τὰ πάντα, ἀπο-

Παρά τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πᾶν ἄλλο σχετικὸν πρὸς ταῦτα πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὴν βῆσιν τοῦ προγράμματος τῆς ἐν λόγω ἐσπερίδος.

Πλὴν τῶν δέκα δραχμῶν τῆς εἰσπράξεως παρὰ τῶν κεκλημένων, καλὸν εἶναι νὰ ἐξεγερθῇ καταλλήλως ὁ εἶκτος καὶ ἡ συμπάθεια καὶ τῶν περιστρεφέντων ὅπως εἰς γενναϊότερόν τι προδῶσιν ὑπὲρ τῆς ταλαιπωρουμένης καὶ ἡρωϊκῆς μεγαλονήσου.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Ἐνομίσαμεν ὅτι θὰ ἤρκει ἡ ἐπίκλησίς μας πρὸς τὰς Ἑλληνίδας, ὅπως ἐκάστη τούτων σπεύσῃ νὰ ἀποστείλῃ τὴν ὑπὲρ τῶν προσφύγων συνδρομὴν τῆς πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν. Δυστυχῶς ἐλάχιστα γυναικεῖα ὀνόματα ἐνεγράφησαν μέχρι σήμερον εἰς τοὺς καταλόγους τῶν εἰσφορῶν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ εἶναι αἱ Ἑλληνίδες οὔτε ὀλιγώτερον τῶν ἀνδρῶν φιλόανθρωποι, οὔτε ὀλιγώτερον αὐτῶν πατριώτιδες.

Ἡ συνήθεια τῆς ἐν πᾶσι διὰ σωματείων γυναικείας δράσεως, τῆς παρὰ ὠρισμένων προσώπων συστηματικῆς ἐνεργείας ἐπεκράτησε τόσον πολὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη. Ὡστε ἡ μονομερὴς φιλάνθρωπικὴ γυναικεῖα ἐνέργεια νὰ ἀποβαίῃ προβληματικὴ. Ἐπίσθημεν λοιπὸν ὅτι ἐφ' ὅσον καταλλήλως καὶ συστηματικῶς δὲν γίνεται ἐνέργειά τις, ἐφ' ὅσον σωματεῖόν τι δὲν ἰδρύεται καὶ ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν γυναικοπαίδων τῆς αἰματοκυλισμένης Κρήτης, αἱ Ἑλληνίδες ἐλάχιστα δύνανται νὰ πράξουν ὑπὲρ αὐτῶν.

Εὐτυχῶς ὅτι εὐρέθησαν πρόσωπα ἀναλαμβάνοντα τὴν σύστασιν Σωματείου Κυριῶν, ὑπὲρ τῶν προσφύγων. Τὸ σωματεῖον τοῦτο θὰ ἀσχοληθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀποκλειστικῶς εἰς προμήθειαν ἐνδυμάτων καὶ φαρμάκων, τὰ ὁποῖα καὶ ἐδῶ θὰ διανέμονται καὶ εἰς τὴν Κρήτην θὰ ἀποστέλλονται. Θὰ εἶναι ἐν εἶδος Γυναικείου Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἐκ τῶν τάξεων τοῦ ὁποίου καὶ νοσοκόμοι θὰ ἀποσταλῶσιν εἰς Κρήτην πρὸς νοσηλείαν καὶ περίθαλψιν τῶν πληγωμένων.

σεύρων τὴν νέαν ἀπὸ τὴν σκηνήν, τῇ δίδω ἐντιμὸν ὄνομα καὶ τινα χρήματα, δὲν ἔχω δὲ ὕψος μακροβίου ἀνθρώπου, ὥστε τὸ πᾶν θὰ σᾶς μειδιᾷ εἰς τὸ μέλλον! Καὶ ἀντὶ τῆς κόμησά Ὁ-Φάρελ νὰ σῦρται ἐπὶ τῶν θεάτρων ὅπως κερδίξῃ τὸν ἄρτον τῆς, καθίσταται μᾶλλον εὐπαρησίαστος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ μουσικοῦ Γοδεφρουᾶ. Λαμπρὸς συνδυασμός!

— Ὁμολόγησον, ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν ἐφῆρες ὁ ἴδιος, εἶπεν ὁ Πατρικίος ὀργισθεὶς νομίζω ὅτι ἀκούω ὁμιλοῦσαν τὴν μητέρα Σωβάλ, καὶ τοῦτο εἶναι ἀγενέστατον, φρικῶδες!

Ὁ Γοδεφρουᾶ, ταπεινωθεὶς, ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ δὲ νεανίας πλησιάσας αὐτὸν καὶ θέσας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου του :

— Φίλε μου, εἶπεν, εἴμεθα δυστυχεῖς, διότι ἡ παλαιὰ ἡμῶν φίλια κινδυνεύει νὰ κλονισθῇ ἰσχυρῶς, ἐνεκα τῆς εὐγενεστέρως τῶν γυναικῶν, τοῦ θειοτέρου τῶν πλασμάτων, καὶ τοῦτο ἐνὸν δὲν εἶμαι ἀντεραστής σου· τί ἤθελε συμβῆναι ἐὰν πράγματι ἤμην τοιοῦτος; Ἀνάγκη λοιπὸν, φίλε μου, νὰ μείνῃ ἡ φίλια αὕτη ἀκλόνητος, ἐπάναγκες προσέτι νὰ φροντίσῃ ἕκαστος περὶ τοῦ μέλλοντος, καὶ πρὸς τοῦτο δέον νὰ χωρισθῶμεν. Οὕτω δὲ θὰ μείνης, σὺ μὲν μὲ τὴν συνείδησιν ἡσυχον ὅτι δὲν με παρεγνώρισας, ἐγὼ δὲ μὲ τὴν ἰκανοποίησιν ὅτι δὲν ὑπέστην τοιοῦτον ἀδικήμα. Ἄκουσον πρὸς τούτους ἐὰν ἀποθάνῃς πρὸ ἐμοῦ, σοὶ ὀρκίζομαι ὅτι οὐδέποτε ἡ σύζυγός σου θὰ γείνῃ ἰδική μου. Μετὰ τὴν διαβεβαίωσίν μου ταύτην, ἐλπίζω νὰ μὴ φρονῆς πλέον ὅτι θὰ κερδοσκοπήσω ἐπὶ τῆς κληρονομίας σου καὶ ἐπὶ τοῦ θανάτου σου.

— Οὐδέποτε θὰ κατανοήσῃς, ἀπήνησεν ὁ Γοδεφρουᾶ, ἐπὶ μᾶλλον ἑξαπτόμενος καὶ μὴ τολμῶν ν' ἀνεγείρῃ τὴν κεφαλὴν, πόσον ταπεινὸν αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν ἐνώπιόν σου. Ἦδη, μόνον ὁ ἔρωσ ἐναπομένει μέγας ἐν ἐμοί, μέγας, καὶ ἄσπιλος, ἀντικαθιστῶν τὴν τέχνην, ἥτις ὑπῆρξεν ὁ θεὸς μου, ἡ ζωὴ μου, τὸ πᾶν. Εὐτυχῶς δὲ, δὲν χωρίζομαι ἀπὸ τὴν Εὐγενίαν δι' ἐγκλήματος.

— Καὶ οὐδὲν θὰ σὲ χωρήσῃ, προσέθησεν ὁ Φάρελ, φοβηθεὶς διὰ τὴν νέαν ταύτην ἑξαψιν. Μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ ἀνήκῃ ἡ σούχασον. Ἄλλ' ἵνα καταστήσῃς αὐτὴν εὐτυχῆ, ὡς ἀξίζει, πρέπει νὰ εἴσαι, καλὸς καὶ δίκαιος.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποτελεσσοῦσῶν τὸ σωματεῖον τοῦτο Κυριῶν θὰ δημοσιευθοῦν προσεχῶς. Παρακαλοῦνται ὅμως ἀπὸ τοῦδε πᾶσαι αἱ βουλούμεναι νὰ προσέλθωσιν ἀρωγοὶ εἰς τοὺς πρόσφυγας, νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὸ γραφεῖόν μας οἶκν δῆποτε συνδρομὴν των. Ἀσπρόρουχα, φορέματα, κλινοσκευὰς, σκεπάσματα, ἔστω καὶ παλαιὰ, ἔστω καὶ μεταχειρισμένα, γίνονται δεκτὰ μετ' εὐγνωμοσύνης.

Τὸ Σωματεῖον τοῦτο θὰ σχηματίσῃ ὑποεπιτροπὰς εἰς τὰ μεγαλείτερα κέντρα τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, αἵτινες θέλουν ἐργασθῆ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστελλουσῶν οἶκν δῆποτε συνδρομῆν ὡς καὶ τὸ εἶδος τῆς συνδρομῆς θὰ ἀναγράφωνται εἰς τὴν «Ἐφημ. τῶν Κυριῶν», ὡς καὶ εἰς μίαν ἐκ τῶν καθημερινῶν ἐφημερίδων.

ΘΕΑΤΡΟΝ

Θιάσος Βερώνη. *Εἰρήνη ἢ Καρπενησιώτισσα.* Παρὰ τοῦ ἀξιολόγου τούτου θιάσου ἀνεβιβάσθη τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆ βραβευθὲν ἔργον τοῦ νεαροῦ συγγραφέως κ. Γ. Ἀσπριώτου.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἐμπνευσθὲν ὑπὸ ἀμέτρου καὶ ἐνθουσιώδους πατριωτισμοῦ, ἐνέχον δὲ καὶ μεγάλην δόσιν λυρισμοῦ συγκινεῖ τὸν θεατὴν καὶ προοιωνίζεται ἄριστον δραματικὸν στάδιον διὰ τὸν νεαρὸν συγγραφέα του.

Θέατρον Ποικιλιῶν. *Ἡ Τατιανή.* Ἐπίσης ἔργον καλόν, ἀξιόλογον, καλλίτερα δὲ μελετημένον ἀναντιρρήτως ὅπως διάφορον θὰ προξενήσῃ ἐντύπωσιν. Διὰ τοῦτο ἐπιφυλλασσόμεθα νὰ ἐκφέρωμεν τὴν περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Καραχάλου κρίσιν μας προσεχῶς.

Ἡ κομψότης καὶ ἡ στερεότης τῶν γυναικῶν ὑποδημάτων τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει διακεκριμένου τεχνίτου ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΑΜΗ εἰς τοιαύτην προήχθη τελειότητα, ὥστε ἡ Α. Υ. ἡ Πριγκίπισσα Σοφία ἐτίμησε τὸν Ἕλληνα τεχνίτην διὰ τῆς Ὑψηλῆς πελατείας τῆς καὶ τῆς ὑπερόχου τιμῆς «Ὑποδηματοποιοῦ τῆς Αὐλῆς τῆς Α. Υ. τῆς Πριγκίπισσας Σοφίας».

Ἦδη ἀρκοῦσιν αἱ συγκινήσεις· ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἔχει ἴδιον κύκλον ἐν ᾧ θὰ ἀσχοληθῇ, σὺ μὲν πρὸς ἐτοιμασίαν τοῦ ὑμεναίου σου, ἐγὼ δὲ πρὸς παρασκευὴν τῶν τῶν ταξειδίου μου.

— Πότε ἀναχωρεῖς; ποῦ ὑπάγεις; ἠρώτησεν ἑκπληκτος ὁ Ἀντωνίου.

— Ὑπάγω εἰς Ἀλγερίαν νὰ κόπτω ζῦλα, ἀνευ δαπάνης, μεταχειριζόμενος ἀντὶ κεφαλαίων, τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖράς μου. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην, θὰ ἐπιτύχω.

— Ἄ! ἐπιθύρξεν ὁ Ἀντωνίου, θλίβων τὸ μέτωπόν του, ἐγὼ σὲ ἀναγκάζω νὰ με ἐγκαταλίπῃς διὰ νὰ ἀποκτήσῃς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, θυσιάσω τὸν μόνον μου φίλον! Πῶς ὀνομάζεται αὐτό, τὸ ὁποῖον πράττω;

— Ἀλλὰ σὺ θὰ με ἐθυσιάζεις πρὸς ἰκανοποίησιν τῶν παθῶν σου;

— Ὅχι, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ, ἀπήνησεν ὁ νεανίας· καὶ αἱ χαμηλοφώνως προφερθεῖσαι λέξεις αὐταὶ ὑπῆρξαν τὸ μόνον παράπονον ὅπερ ἀπήνθονε τῷ φίλῳ του· ἀλλ' ὅσῳ βραχεῖα καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησις αὕτη, εἰσεχώρησε βεθέως εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις, ἐγερθεὶς ὅπως κάμη βήματά τινα ἐν τῷ δωματίῳ, ἐκλονίσθη καὶ ἐστρήχθη ἐπὶ τῆς τραπέζης. Τὸ βλέμμα του τότε συνήνησεν τὴν μειδιῶσαν εἰκόνα τῆς μητρὸς τοῦ Πατρικοῦ, τὴν ὁποῖαν λαβὼν καὶ εὐσεβάτως ἀσπασθεὶς, παρουσίασεν τὸ πολῦτιμον ἕκτερον τεκμήριον τῆς υἱῆς τῆς. Λάβε αὐτήν, τῷ εἶπε, οὐδὲν ἔχω πλέον δικαίωμα νὰ τὴν φυλάττω. Ἦδη ἄφησόν με, ἔχω ἀνάγκην νὰ μείνω μόνος.

Καὶ οὕτω συνετελέσθη ὁ πρόσκαιρος χωρισμὸς των, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἔμελλον νὰ χωρισθῶσιν αἰώνως.

— Τρεῖς παρῆλθον μακρὰ δι' ἀμφοτέρους ἑβδομάδες μέχρι τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, καθ' ὅς ὁ μὲν μουσικὸς διήρχετο τὰς ἐσπέρας του πλησίον τῆς Εὐγενίας, ὁ δὲ Πατρικίος μεριμνῶν νυκθημερὸν περὶ ἀναριθμητῶν λεπτομερειῶν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἐγκαταστάσεώς του ἐν Ἀλγερίᾳ.

(ἀκολουθεῖ).